Ч. 135 (14.033). Львів, субота 25. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наш обовязок.

День смерти С. Петлюри — 25. травня — є днем збірок на Українську Бібліотеку його імени в Парижі

Минуло вже 15 літ нашого емігрантського життя.

Живучи думкою про поворот на вільну батьківщину, у вільну державу, еміграція не вмерла. Вона, пристосовуючись до умовин, створила ріжні організації, громади, товариства, видавництва, школи, музеї і наукові та культурно-національні установи. Так у Франції, так і в Чехословаччині, в Польщі, в Німеччині та по інших країнах.

Але прийде час, сподіваний для всіх і щасливий для тих, хто доживе, і не буде еміграції, не буде нас: у свою хату повернуться емігранті. Більше за те, не буде на чужині ні громад, ні союзів, не буде їх часописів і не буде того, що створила еміграція і чим живе вона сьогодні. Мало хто залишиться на чужині.

Навіть більше. Не буде вже у Франції й могили бл. пам. С. Петлюри: тлінні останки його спочиватимуть у рідній землі.

А Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, як вічний його памятник у місті, де він мучеником загинув, залишиться тут.

Забезпечити істнування цієї загально-національної культурної установи — обовязок усіх українців.

Тому ми й кличемо раз на рік усіх земляків — емігрантів і не емігрантів — скласти свою жертву на цей памятник С. Петлюрі, скласти даток на установу, яка має не тільки все нас пережити, але й гідно свідчити перед широким світом про культурне багатство нашого народу.

Бібліотека істнує, треба, щоб вона кріпшала, розвивалася та збагачувалася.

Складітьже й ви по спроможности свої жертву, покладіть і свою цеглину на цей будинок, нехай і ваше імя буде вписане в книгу добродіїв Бібліотеки.

Рада Бібліотеки.

5. квітня, 1935 року.

•

Адреса Бібліотеки: Bibliothèque Ukrainienne S. Petlura, 41, rue de la Tour d'Auvergne. Paris 9. France.

Гроші посилати на адресу: Compte courant: Bibliothèque Ukrainienne Simon Petlura à Paris № 30.472, Crédit Lyonnais, Agence Y, 22 avenue des Gobelins à Paris, France, або на адресу бібліотекаря: Monsier I. Rudicev. 41, rue de la Tour d'Auvergne Paris 9, France. — З інших держав, крім Франції, — на той-же рахунок банку Crédit Lyonnais через банки, його кореспонденти:

Warszawa — Banque de l'Ouest; Lwów — Baaque d'Escompte de Varsovie; Praha — Zivnostenska Banka; Bucarest — Banque Commerciale Roumaine; Sofia — Banque Générale de Bulgarie; Beograd — Sociéte de Banques Yougoslaves; New-York — Chase National Bank; Winnipeg — Canadian Bank of Commerce; Buenos-Aires — Banco de la Nation Argentina à B. A.; Shanghai — Banque de l'Indochine; Kharbin — Chartered Bank of India.

Мусоліні відкинув посередництво Ліґи Націй.

ЛЕТУНСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ЄГИПТОМ.

КАЇРО, 24. 5. ПАТ. В Каїро підписала Італія з Єгиптом договір про перелет італійських літаків понад територію Єгипту. Договір підписали покищо на 6 місяців. Цей договір має для Італії велике значіння у звязку з конфліктом з Абісинією, бо італійські літаки зможуть перелетіти 3.000 кільометрову віддаль між Римом і Могадішіо, столицею Сомалії, за 4 дні.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ ЛІҐИ НАЦІЙ?

ЖЕНЕВА, 24. 5. ПАТ. Вчора пополудні обговорювали за кулісами Ліґи справу італійсько-абісинського конфлікту. Італійська делеґація не приймала пропозиції мін. Ідена. В італійських колах підкреслюють, що італійський уряд не може приймати на себе ніяких зобовязань, які обмежувалиб свободу італійських громадян на тереиі Східної Африки.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: Вчора виявилось, що Мусоліні не згодився на проект резолюції Ліґи. Резолюція стверджувала, що Абісинія правильно звернулась до Ради Ліґи. Італійсько абісинський конфлікт Ліґа мала відложити під притокою вибору нового референта, сподіючись, що конфлікт вдасться поладнати за 2 місяці. Якщоб конфлікту не поладнали, скликалиб надзвичайну сесію Ради Ліґи. Тому, що Мусоліні відкинув цю резолюцію Ліґа запропонувала нову компромісову резолюцію Італії та Абісинії

ВАЖЛИВІ ІТАЛІЙСЬКО-АРАБСЬКІ НАРАДИ В РИМІ.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що вчора відбулась двогодинна нарада між Мусолінієм і міністром закордонних справ Геджасу Фуан Гансом. Італія сподіється багато від добрих взаємин з Арабією, де переводить набір до своїх африканських військових формацій. Одночасно італійський король гостив сніданням наслідника престолу Геджасу Ібн Савда, який опісля був на військових вправах. Вечором Мусоліні гостив арабських гостей обідом.

Перед бурхливою сесією французького парляменту.

ПАРИЖ. ПАТ. Справа зрівноваження буджету і фінансова політика уряду є головною темою міркувань політичних кол. Преса пише, що уряд буде домагатись від парляменту спеціяльних повновластей. „Де Жур“ додає, що прем. Фляден незабаром внесе до палати послів проект закону про повновласти і не буде ждати з цим проєктом аж до Зелених Свят, як думав це давніше зробити. Ці повновласти не будуть обмежуватись тільки до фінансових справ, але обіймуть теж господарські та адміністраційні справи. Домагання уряду, щоб парлямент признав йому спеціяльні повновласти, пригадують рік 1926, коли то парлямент дав широкі повновласти Поанкаре.

Парляментарні кола дуже холодно поставились до проєкту уряду в справі оздоровлення фінансів. Праві партії вагаються, як поставитись до проєкту; між радикалами нема згоди. Прихильники Еріота може піддержалиб плян уряду, але ґрупа Даляціє виступає проти цього пляну сподіваючись, що вдасться відновити картель правих партій. В кулюарах парляменту кружляють поголоски про недалеку димісію кабінету. Покищо не згадують про наслідників прем'єра, бо ніхто не хоче обняти його спадщини. Зате вказують таких наслідників, які хотіли би створити коаліційний уряд на зразок Бельгії.

Арешти комуністів на Буковині.

БУКАРЕШТ. 24. 5. ПАТ. В університеті у Чернівцях викрили комуністичну змову, що була звернена за цілу Бесарабію та північну Буковину. Влада перевела масові арешти серед академічної молоді у Чернівцях і сконфіскувала велику скількість революційного матеріялу. Арештовані вели роботу теж у рядах орґанізації МОПР (Комуністична Поміч Політичним Вязням)

Які будуть наслідки промови Гітлєра?

Львів, 24. травня 1935.

Промова Гітлера, яку ми в загальних рисах зреферували два дні тому, є у міжнародньому світі все ще найбільшою подією дня, остільки, що творить предмет студій як евентуальна вихідна точка для найповажнішої справи Европи і всього світа: безпосередніх переговорів з Німеччиною для ліквідації франко-німецького напруження і вможливлення Німеччині співпраці з західною Европою.

Цікаво, що франко-совітський пакт, який здавалось би остаточно поклав край такій можливості, раз на все відрізуючи Францію від Німеччини і звязуючи її з Росією, у міркуваннях над можливостями наближення між Францією і Німеччиною майже не грає ролі. Виявляється вже нині, що для Франції пакт з Совітами має значіння лише асекурації перед небезпекою німецького нападу, асекурації, яка не стоїть на перешкоді запевнити собі безпеку також на підставі безпосереднього порозуміння. Колиж французи до цього часу постійно відкидали німецькі пропозиції зліквідувати спірні справи в безпосередній зустрічі і коли Ляваль не пішов на зустріч запросинам — висісти в дорозі до Москви у Берліні й там, у Берліні, полагодити справу, з якою їхав до Москви, — то це, мовляв, не перешкаджає поїхати до Берліна тепер: бо тепер, читаємо у французькій пресі, Франція вже настільки забезпечена перед німцями, що не потрібує лякатися ніякого підступу і може переговорювати з ними без почування остраху.

Такий більш-менше відгук найшла промова німецького канцлера у Франції. Первісне становище французької преси було досить неясне: вона не знала, на яку ногу має станути, не маючи точних даних про становище міністерства закорд. справ. До тієї непевности причинявся ще факт 2-годинної розмови Ляваля з Ґерінгом у Кракові, розмови, якої зміст залишився глибокою тайною та яка проте дозволяла догадуватися, що легковажний і негативний осуд промови Гітлера може бути мін. Лявалеві не до вподоби. Були теж у тій промові місця, яких французи ніяк не можуть злегковажити ані заперечити. Отже годі було перейти до денного порядку над заявою про відсутність територіяльних спорів поміж обома державами і про вірність Льокарнові, з одночасною пересторогою, що договори Франції можуть пошкодити пактові з Льокарна та унеможливити Німеччині пакт той зберігати. Годі теж знехтувати заяву про готовість заключити пакт неагресії з усіми сусідами Німеччини: вправді поміж Німеччиною і Францією істнує пакт рейнський (Льокарно), а поміж Німеччиною і Польщею 10-літній „протокол“, але всетаки краще Франції довести до пакту неагресії між Німеччиною і Чехословаччиною та бути спокійною про мир у середній Европі, ніж всю надію класти на совітські летунські бази у Чехословаччині і червону армію, що машерувалаб „на поміч“ Чехословаччині крізь румунську територію, викликуючи

чи страх не так у ворогів, як у всіх „союзників". Казав теж Гітлер про можливість повороту Німеччини до Ліги Націй (передумова: розмежування між версайським договором і пактом Ліги) та про летунську конвенцію і обмеження зброєння, себто про справи, які найближче цікавлять — якщо не Францію, то Англію.

Справу становища Франції до Німеччини щораз більше „зазублює" також внутрішня ситуація Франції. Перемога комуністів у муніципальних виборах у Франції (9 радних комуністів замість 1-го у самому Парижі) поставила рубом комуністичну небезпеку у Франції, так, що одною з перших передумов підписання пакту з Совітами була відмова Москви від активного підтримування французького комуністичного руху. Знаємо що Сталін обома руками підписався під таким зобовязанням і дав вислів тій своїй „льояльности" супроти нової „союзниці" — дезавуючи французьких „товаришів": Сталін признав слушність французькому урядові, що дбає за сильну армію, всупереч становищу французьких комуністів, які найзавзятіше поборювали останні військові законопроекти про 2-літню військову службу і т. д. Всеж, Ляваль теж мабуть не такий наївний, щоб будучність Франції будувати на „льояльності" Сталіна та щоби не передбачувати, що зріст комунізму у Франції може геть спаралізувати вартість франко-совітського пакту. Вістки про „дисонанси", що виявились у женевських розмовах Ляваля і Літвінова, які ріжняться у поглядах на вартість виступу Гітлера (очевидно: адже Гітлер Франції пропонує порозуміння і співпрацю, а супроти Совітів всяку працю відкидає!), підтверджують первісну характеристику франко-совітського пакту: що це „пакт взаємного недовіря".

Коли у Франції промова Гітлера викликала сильне враження та скріпила табор людей, що завжди пропагували безпосередні переговори з Німеччиною, то в Англії вона спонукала відразу офіціяльні кола заявитися найбільш прихильно. Ми подали вчора текст заяви віцепреміера Болдуїна, тим знаменнішої, що Болдуїн у найближчому часі має станути на чолі нового уряду. „Деякі справи, які висунув канцлер, можуть бути основою до переговорів... У промові канцлера є деякі ясні проблиски і ми повинні їх підхопити..." Крім того і сам Болдуїн і всі промовці урядового бльоку та опозиції з признанням прийняли заяву про готовість Німеччини підписати летунську конвенцію і переговорювати про частинне обмеження зброєння. Особливо приємно було Англії почути, що її специяльне географічне положення дає їй право на морську фльоту багато сильнішу від фльот інших европейських держав. Ні один англійський уряд не відкинув би пропозиції розмовитись на цю тему та дійти до порозуміння у справі, що безпосередньо звязана з забезпекою англійської території.

До того становища Франції і Англії долучається ще становище Італії, для якої центральною проблемою стала раптом — Абісинія. Коли італійський „дуче" погрожує недвозначно радше виступити з Ліги Націй, ніж зрезигнувати з своїх претенсій супроти Абісинії і піддатися некорисному рішенню Ліги (чи взагалі піддати справу на розгляд Ліги) то між Італією і Німеччиною відносини відразу кращають: автоматично на другий плян сходить найболючіша досі для Італії справа — австро-німецьких тенденцій „аншлюсу".

В той спосіб промова канц. Гітлера відкриває новий етап в европейській ситуації. Можна сподіватися, що в найближчому часі розпічнуться англьо-німецькі переговори про летунський і морський пакт, можна сподіватися недалеких відвідин Ляваля у Берліні та відпруження між Німеччиною і Італією. Можливо, що після кульмінаційної точки большевицьких успіхів, якою була подорож Ляваля до Москви, почнеться тепер упадок совітських впливів і період совітських дипльоматичних невдач.

Не забуваймо!

За викупно дальших частин „Українського Городу".

Здається, нема ніодного українського громадянина, що читає нашу щоденну пресу, який не знав би, що таке „Український Город" у Львові". Велика одинацять і пів-моргова площа при Стрийському шляху на окраїнах Львова, яка має стати всеукраїнським стадіоном. Ще в 1911 р. проф. І. Боберський оцінив вагу такої площі для розвитку нашого народу і від того часу ведеться затяжна збіркова акція, щоби придбати потрібні фонди. Постепенно, метер за метром такої важної для нас площі добуває Сокіл-Батько, який перебрав на себе ввесь тягар переведення цього важного пляну в діло. Від 1911 р. складає наше громадянство грошеві жертви на цю ціль.

Та хоч акція викупна тягнеться вже майже чверть століття, ми ще не спромоглися на викупно цілого майдану. З усієї площі викуплено вже 14/20 частин (ще треба сплатити 1.260 ам. дол. у 3-х ратах); лишається ще до викупу 6/20 частин.

Весна і літо. Знову час, коли наглядно бачимо значіння цієї площі для нашого народу. На цій площі відбуваються рік-річно всі великі свята наших культурно-освітніх та руханково-спортових організацій. На цій площі українська молодь добуває здоровля, силу й гарт — такі потрібні і важні чинники в нинішніх життевих обставинах. На цій площі вчиться молоде покоління змагати й добувати намічену ціль.

Не забуваймо-ж на велике значіння „Українського Городу"!

Не забуваймо, що почате діло ще не завершене, що ціла площа ще не викуплена! Не забуваймо зложити даток на сплату ще невикуплених частин! Кожний гріш, зложений на викупно „Українського Городу", вернеться колись стократно працею здорових і сильних громадян, які силу й здоровля зберегли та скріпили вправами на цій площі.

Хай-же не буде ніодного українського громадянина, ніодної української установи чи товариства, які відмовилисяб зложити жертву на викупно „Українського Городу" у Львові!

Жертви просимо слати на адресу: Сокіл-Батько, Львів, Руська 20, з допискою: На „Український Город".

Коли уступить прем. Мекдональд?

ЛЬОНДОН. ПАТ. Райтер повідомляє, що за радою лікарів окулістів прем. Мекдональд напевне не уступить ще перед Зеленими Святами. Його заступить віцепрем. Болдуїн.

Катастрофа гидропляну.

НЮ ЙОРК 24. 5. ПАТ. Підчас великих маневрів американської военної фльоти на Пацифіку впав до моря військовий гидроплян з залогою. Всі 6 осіб затонули

ГЕРМАН ШТЕР. 5)

ҐОНТАР.

„Хто міг би це бути? — Кого я маю в небі чи на землі, що думав би про мене".

Але імя своєї померлої жінки задержував, як тайну для себе. Бо лякався, що сполошить духа, що його чув щораз виразніше біля себе.

Обережно положився й наслухував, не зважуючи навіть ворохнутися.

„Коли це правда, то прийде три рази", думав і чув, як вижидання запирає йому віддих у грудях.

Кров бурилася й шуміла, як ліс довгий.

Чи не посувається щось здовж стіни, тихо, мов би одягом об неї зачіпляло? — — Так! — — хтось іде? — — ні! — — а всетаки — — начеб слабий подув вітру котив зісохлий листок по долівці — тихий шелест — щось скоро пробігло — попри стіл — і далі до кінця постелі — що за мука — як довго ждати!

Широко відчиненими очима вдивляється в напрямі таємничого шелесту.

Щось справді віє, ледви замітно, а всеж його зір відріжняє вже це виразно, чим більше вдивляється: в одноманітній тремтячій сірій пітьмі кругом нього, щось чорне без рук, без ніг, без голови, велике мов стіна.

Однак у тихих рухах постаті лежить повага й наказ єства не з цього світу, а тепер, коли вона мов нахилилася, чує, як усе найглибше в нім здригається й паде на коліна.

„Це нішо, нішо", переконує себе, а всетаки чує, як його нутрощі отвираються, начеб хотів втягнути в себе цю таємничу тінь в ледяно-холоднім голоді.

Вкінці в його головах стоїть тихо, непорушно лише пропасть у повітрі.

Тупо глядить туди; зовсім безсильно; серед мук. Чує, як щось незнане переплиvає крізь тремтячий блиск його вдивлених очей.

Це виходить з найсвятіших глибин його душі. Мов на мягких крилах нічних птахів воно тихо віддаляється й зникає наче хмара перед ясним дзеркалом дитячих очей! Однак за ним отвирається бліда площа з безконечним ясно тремтячим овидом. А в страшних відгомонах його свідомого почування підноситься, слабо й сонно, бажання помочі.

Потому привид зникає й ніч висмоктала його зовсім до краю; не лишила йому навіть неспокійного півсну.

*

Життя старого ґонтаря по смерти його жінки було смертельно втомленим колосом, що губиться без відгомону в пустих просторах.

Тужив за нею не для тих барвистих днів, що мали скакати довкола нього. Він бажав її, як зрубане дерево бажає свого коріння.

Однак це не була ріжноманітна багата туга. Наче тяжка, непорушна мряка нависла вона над ним так, що його літа проходили, наче здушений віддих, що не покріпляє, ані не зменшує тягару.

Безцільно, мов вітер, блукав кругом.

Як дерево в лісі губить свої зісохлі шпильки, не відчуваючи того, так опадали думки з його душі.

Навіть його сни опустіли.

Вкінці були це лише ще поплутані кошмарі, що ліниво перепливають, мертві заклики, пусті шелести, навислі гори, глуха втеча, безглуздий страх.

Прибитий клався спати.

Його пробудження було одним прокльоном.

Часто стояв давно вже вбраний при вікні, ще довго перед сходом сонця, й дивився з тугою в ліс. І коли перша золота смуга запалювалася над горою, тоді щойно прочуняв.

IV.

Однак того дня було інакше.

Вже перезвучав по долинах голос дзвонів на ранню молитву. Сокири рубачів стукали в близькім лісі. Навіть старий Ганіґ сидів уже на лавці перед хатою й всміхався до сонця.

В коміроці ґонтаря все ще ніхто не відзивався.

— Ульріх, підиno під двері й послухай, щось нічо не рухається там, — говорила жінка до малого, сухого чоловіка.

Той пішов. По хвилині вернувся і потряс заперечливо головою, притім усміхався з вдоволенням так, що шкіра на його сухім костистім лиці поморщилася в гострі закладки:

— Параньио, що думаєш, а як він умер?

— Іди й глянь ще раз порядно, йди. Він уже вчора виглядав мені щось так дивно.

Говорила скоро щаслива й нетерплива, а її малий чоловік в піднесенім настрою помандрував ще раз під двері.

Тихо відчинив їх і витягнувши шию заглянув до комірки старого.

Жінка приступила до нього й з напруженою цікавістю дивилася також через його плечі.

Франц лежав непорушно на ліжку, лицем до гори. Його очі звернені були до стелі. Виглядав мов мертвий. Лише кругом уст іграла жива усмішка дивної радости.

Малий здивувався.

— Ну, що там? — спитала нетерпеливо Паранька й, відсунувши Ульриха на бік, перейшла голосно через поріг. Тоді старий збудився й піднявшися на постелі, подивився на них розчаровано.

— Га, га! — звернулася жінка, глумливо зареготавшися, до чоловіка, — він здохне тобі! Доки останньої ґонти з даху не зїжре, доти й не здохне. Здоровий як сук, я знаю його ліпше.

Ульрих був блідий. Німа його усмішка була препогана. Легко тремтячим голосом він відповів:

— Ні, Паранько, не здохне ніколи, а зігниє за життя. — Правда, Франц, ти так і зробиш? — Вже й зачинає, чуєш, як смердить. Пфуй, до чорта! й сплюнув.

І знову отрута того солодкого голосу привела старого зовсім до себе

Українська Парляментарна Репрезентац'я про запроєктовану виборчу ординацію до законодатних установ.

I. УПР, розглянувши проголошені досі проєкти нових виборчих законів до сойму й сенату стверджує, що ті проєкти в теперішній дійсності цілковито позбавляють український нарід можливости мати своє незалежне й належите заступництво в законодатних установах держави. Виборчий законопроєкт до сойму відбирає виборцям право вільного зголошування своїх кандидатів на послів і тим у корінні нарушує свободу виборів. Це нарушення свободи виборів особливо наглядне відносно українського народу, бо виборчі колеґії, які повинні устійнювати кандидатури на послів мають бути так складені, що не дадуть можливости українському народові свобідно й самостійно висунути своїх кандидатів. Зокрема проєктовані виборчі колеґії суперечать рівности й безпосередности виборчого права, забезпеченого новоухваленою конституцією Р. П. з 23. квітня 1935 р., і вводять фактично трьохступневі вибори. Крім цього новий виборчий закон до сойму базується у великій мірі на висліді самоуправних виборів, які на території, заселеній українським народом, були переведені сторонничо. Виборчий законопроєкт до сенату яскраво підкреслює вже цілковиту політичну безправність українського народу, бо внаслідок цього законопроєкту майже 7 миміліоновий український нарід не мав би змоги своїми голосами вибрати ані одного свого представника до сенату.

II. УПР. стверджує, що ці засадничі тенденції нових виборчих законів до сойму й сенату є діяметрально суперечні з характером і духом тих політичних прав, які належать українському народові в Польщі на підставі природного права до життя кожної нації та які загарантовані йому міжнародніми трактатами, що найшло своє потвердження і в новій конституції.

III. Тому УПР. видвигне в законодатних тілах домагання законного забезпечення свобідної волі українського населення при виборі його парляментарних заступників і від висліду тих своїх зусиль узалежнить тактику українських виборців у майбутніх виборах до сойму й сенату.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ПАРЛЯМЕНТАРНУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ:

Пос. д-р Дм. Левицький, голова. пос. Дм. Великанович, секретар.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.064 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Ділa“. — Львів, Ринок ч. 10.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Данціґська центрова фракція зголосила інтерпеляцію, в якій м. ін. стверджує, що як голова так і повновласник сенату у комісії Данціґського Банку не виконали нічого у звязку з девалюацією ґульдена. Центрівці домагаються, щоби і голову і повновласника потягнути до відповідальности.

— Вчора у Білгороді виконали присуд смерти, повісивши хорватського терориста Андрія Ґродічку, що як член терористичної орґанізації поза кордоном Югославії зробив замах на савського воєводу у Загребі та вбив одного й важко зранив двох жовнірів.

— Згідно з тимчасовим звітом німецького статистичного уряду надвишка уродин у Німеччині дійшла в 1934. р. 464.314 супроти 277.000 у 1933. р. З того числа 50 прц. припадає на подружжя, що дістали субвенцію т. зв. подружу позичку.

— У Білефельд (Німеччина) поліція заборонила релігійним товариствам усяку діяльність, що виходить поза раму гуманітарної та релігійної акції. М. ін. заборонили товариствам мати власні орхестри, засновувати спортові орґанізації та носити однострої.

— Авас повідомляє з Женеви, що в год. 16-ій барон Альоізі зложив візиту мін. Лявалеві. Французький міністр закордонних справ відбув теж пополудні конференцію з мін. Тітулеску.

— Найвища рада фізичного виховання у СССР запросила на турне по СССР робітничих спортовців Норвеґії, Канади і Франції. Гості приїдуть до большевії в половині червня.

— 5 прихильників уряду з консервативної партії оголосило, що виступають з партії і що на майбутнє будуть незалежними. Ця група невдоволена з політики уряду у справі Індії та декількох ходів господарської політики.

СВ. СХІДНА КОНҐРЕҐАЦІЯ ПРО MOTU PROPRIO „QUAM SOLLICITA“.

(КАП) Апостольська Нунціятура у Варшаві повідомляє:

„Появились у пресі і поширилися в прилюдній опінії, викликуючи замішання, а навіть деякє порушення серед вірних греко-кат. обряду, мильні інтерпретації в справі „**Motu Proprio Quam Sollicita**“, виданого Св. Отцем дня 21. грудня 1934 про папську комісію **Pro Russia** і видання літурґічних книг для славянського обряду.

На основі тих інтерпретацій Св. Столиця, промовчуючи в **Motu Proprio** вище згаданий греко-кат. обряд і згадуючи тільки обряд славянський (або славянсько-византійський), малаб давати до зрозуміння, що цей останній обряд заступить і наче всякне другий, принайменше теоретично, хоч практично істнувалаб далі назва обряду греко католицького там, де він тепер істнує.

Св. Конґреґація Східна заявляє отсим за посередництвом Апост. Нунціятури у Варшаві, що згадане **Motu Proprio** не мало нічого іншого на меті, як тільки означити на будуче властиві компетенції папської комісії **Pro Russia** і Св. Східної Конґреґації, віддаючи по думці канону 257. кодексу канонічного права східно-славянський обряд під юрисдикцію цієї останньої. Таким чином лишається зовсім ненарушена і під оглядом засад і практично та ріжниця між поодинокими обрядами, яка істнувала перед появою **Motu Proprio**.

Motu Proprio не говорило про інші обряди, тільки про обряд східно-славянський, очевидно тому, що щодо тамтих обрядів ніщо не змінилось“.

— Ідіть, ідіть, я зараз прийду, відповів несміло й обернувся до стіни.

— А поспішай, Ульрих не має часу. Маєш їхати по бараболю, — приказала твердо жінка, відходячи. Двері за ними замкнулися з грюкотом і Франц виліз обережно з постелі.

Його лице прибрало знову той сам вислів напруженої уваги, коли побачив, що він сам. Одягаючися, кілька разів задержувався й щось далі думав.

— Що це було вночі? — питав себе, похитуючи головою.

Потому подивився під ліжко; кілька брудних сорочок, старі чоботи й черевики, що до них присохли великі кусники болота.

— Це не біґає, — роздумував.

Постукав тут та там в стіну й провірив, чи вікна зачинені.

Не найшов нічого підозрілого. А всеж був зовсім певний, що нині вночі щось сталося.

Пригадував собі все найточніше, особливо, як сидів на ліжку й дивився на тиху, темну постать і як щось неозначене перейшло з нього крізь задубілий погляд його очей до тої постаті, залишаючи тиху полекшу. Замотаний вузол у душі сам розвязався й його єство, відітхнувши з напруженням поплило в широку далечінь.

З тим він заснув і з тим збудився.

Вже проміння сонця гралося з порохом у його комірці, коли пробудився. Зробив це з приємністю. Наче прийняв у сні якусь покріпляючу їду, так добре почувався, пробудившися. Його душа віднайшла себе. Мов простягся на широкій, міцній підставі.

А усе це принесла йому тиха тінь, що нічю пройшла побіч нього.

Потрясла його за рамя, пригадав собі, потрясла, щоби збудити...

Тепер, коли стояв і роздумував над тим, прийшла йому гадка, що він уночі вставав. Всетаки спав глибоким твердим сном!

(Далі буде.)

Перед поїздкою румунських міністрів до Москви.

Румунська преса пише, що мін. Тітулеску в половині червня ц. р. поїде до Москви. 8. червня буде ще на державному святі у Букарешті, яке улаштовують з нагоди 5. роковин повороту короля Карла на престіл. Опісля негайно поїде до Москви з міністром торговлі Маноілеску і міністром комунікації Татарковічі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Офіціяльно подають, що причиною цієї візити наладнання безпосередньої залізничої комунікації між Румунією і СССР. Одначе кореспондент „Дейлі Телеґраф“ пише, що темою нарад у Москві будуть куди важніші справи, а саме виєднання згоди від Румунії на перехід большевицьких військ і перелет большевицьких літаків через Румунію. Польща — пише кореспондент під ніякою умовиною не згодиться на перехід чужих військ через її територію. Єдиний шлях, який залишається большевикам, щоб напасти на Німеччину це південний шлях через Румунію і Чехословаччину. Справді це не є ідеальний шлях, але вигідний для літаків які можуть осісти на летовищах у Чехословаччині і набрати оливи та бензини.

По візиті мін. Тітулеску у Москві в половині липня приїде до Букарешту ком. Літвінов. З Віденя відійшла вістка, що прем. Ґерінґ підчас своєї подорожі по Балкані приїде теж до Букарешту.

—o—

Німеччина вдоволена промовою Болдуіна.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Вчорашня промова віцепремієра Болдуіна викликала загал у німецькій опінії задоволення. „Нахтавсґабе“ підкреслює, що Англія перша устами Болдуіна дала відповідь на промову канц. Гітлера. „Фелькішер Беобахтер“ витає твердження Болдуіна, як перший прояв загального відпруження і додає, що Болдуін і англійський уряд, розуміють, що німецька політика не криється у мряці. „Дойче Альґ. Цайтунґ“, говорить про „світлий момент“, підкреслюючи при тім, що Німеччина з признанням ставиться до отвертости, з якою Болдуін започаткував внутрішню зміну своєї орієнтації. Те, що нині сказав Болдуін, завтра може сказати Ляваль. Та дуже обережно висказується у „Берлінер Таґеблят“ Павло Шефер, заявляючи, що тепер не пора піддаватися почуванням, бо треба ще виконати вінку працю. Покищо не знати, чи Англія візьме ініціятиву загальних переговорів, чи тільки обмежиться до пробування можливостей на дипльоматичній дорозі. Як не як, іде головно про те, щоб ввійти на нову дорогу та глядіти в майбутнє, не оглядаючись на минуле.

Гостра критика Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 24. 5. ПАТ. На вчорашнім дополудневім засіданні Рада Ліґи прийняла звіт у справі опіки над дитиною і у справі торговлі жінками та дітьми, згодом перевела дискусію над відкликом Швайцарії до Ради Ліґи у справі матеріяльних втрат, які понесли швайцарські громадяни через війну в Англії, Франції, Італії і Німеччині. Швайцарський уряд змагає до того, щоби за посередництвом Ради Ліґи і гаського трибуналу добути відшкодування для своїх громадян за втрати, що доходять до кількадесять міліонів франків. Свого часу Рада спрямувала цю справу до спеціяльної комісії трьох, яка ствердила, що відклик Швайцарії до Ради Ліґи не є політичним питанням, тому на думку комітету трьох, відклик Швайцарії треба зняти з порядку дня Ради. Рада затвердила вчинішній звіт комітету трьох і зняла швайцарський відклик з денного порядку.

При тій нагоді делеґат Швайцарії, союзний радник Мотта виголосив довшу промову, в якій заявив, що рішення Ради викликало велике розчарування у Швайцарії та порівняв Ліґу Націй до гарної сирени, з принадними формами, що, на жаль, кінчиться рибячим хвостом. Потім на внесок Альбанії Рада відложила до найближчої сесії справу грецької меншини в Альбанії з огляду на те, що Альбанія скасувала приватне шкільництво.

У місті Ряшеві і в повіті нема українців?

Переглядаючи числові дані Головного Статистичного Уряду про місто Ряшів і повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р., не знаходимо в місті Ряшеві **ніодного греко-католика** на 26.902 осіб населення. З цього числа припадає на римо-католиків 15.410 осіб (57,3 проц.), на жидів 11.228 осіб (41,7 проц.), **на інших 260** (1,0 проц.). Під рубрикою „Матірня мова" нема теж згадки, щоб бодай одна особа говорила в Ряшеві українською мовою, тільки 87 осіб в рубриці: „Інші".

В містечках ряшівського повіту (без Ряшева), на 13.165 населення находимо **ледви 45 греко-католиків (0,3 проц.)**, римо-католиків 9.709 (73,7 проц.), жидів 3.381 (25,7 проц.), інших одну особу.

По селах ряшівського повіту на 145.039 населення **начислено 2.984 осіб греко-катол. обряду (2,1 проц.)**, зате 138.931 римо католиків (95.8 проц.), 2.489 жидів (1,7 проц.) і 24 інших. Під рубрикою „Матірня мова" находимо: 142.652 осіб, які говорили польською мовою (або 98.4 проц.), 474 жидів (0,3 проц.) і 886 осіб, які говорили іншою мовою, ніж польська та жидівська (0,6 проц.).

З цих числових даних виходило би, що з **3.039 греко-католиків**, які живуть у ряшівськім повіті (без міста Ряшева, де очевидно є теж наші люди, що вдержують навіть для себе читальню „Просвіти"), ніхто не говорить українською мовою. В кожному разі спис цього не виказує. Колиж тих, що подали при списі матірню українську мову, занотовано в рубриці: „Інші", то воно що-найменше дивно, коли зважити, що при всіх попередніх австрійських та польських списах населення означувано у тому повіті окремо греко-католиків включно з містом Ряшевом та окремо тих, що подали матірню українську мову...

Карієра одного провокатора.

Дальші подробиці про „Степана" з „Последніх Новостей".

ПОЛЯК, УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР, КОМУНІСТ, БІЛОГВАРДІЙСЬКИЙ НЕДІЛИМЕЦЬ.

У звязку зі „Спогадами" „Степана" у „Последнія Новостях" з 7. ц. м. та революціями „Обсерватора" у „Ділі" з 21. ц. м. про того провокатора, дозволю собі додати кілька подробиць про ту темну людину і її темні діла. Я не робив би цього, колиб не був переконаний, що автор „Паутини Гакенкройцлера" ще не скінчив своєї „карієри" на співробітництві у мілюкінських „Последніх Новостях" та що виплине ще на інших водах. Не є виключене, що за якийсь час українські організації Америки чи Канади будуть (у добрій вірі) гостинно приймати у себе цього „еміґранта з України" і „борця за національну справу".

Я дістав із Парижа листа, який підтверджує розкриту в „Ділі" у статті „Обсерватора" правду, що „Степан" — це мій старий знайомий Кароль Шиманський, що з червоного агента ЧК тепер став знову на якийсь час „істинно русскім" та допомагає московським „єдинонеділімцам" лити провокаційні помиї на все українське життя. До цього додам лише коротку біографію Шиманського.

ЧЕРВОНА АРМІЯ, ДЕЗЕРЦІЯ І КРАДІЖ ЦУКРУ, ЗНАСИЛУВАННЯ ТА ВБИВСТВО, СЛУЖБА В ГПУ.

Родився він 1901 року у скалатському повіті коло Тернополя. Мати — куховарка постерунку австрійської поліції, полька, нешлюбний батько — поліціянт, теж поляк. Підчас перебування большевиків у Галичині в 1920 році 19-літній Кароль Ш. вступив добровольцем до червоної армії; приймав участь у боях з українцями. Був ранений в руку в бою з полком Чорних Запорожців. У 1921 році був відкомандирований до баталіону „ЧОН" („части особаво назначенія"), військ Чека на Поділлі, і звідти попав на охорону цукроварень. Переловлений ще з деким із „охорони" на крадіжі 14 мішків цукру із складів гніванської цукроварні — дезертирував і втік до Галичини. Колиж тут виявилося, що підчас побуту в червоній армії він знасилував доньку якогось землевласника коло Теребовлі, а самого його застрілив, — він утік знову до большевиків. В сатанівському ГПУ заявив, що має із за кордону доручення до Петлюрівської підпольної організації, яке прийняв для того, щоб видати її ГПУ. В нагороду жадав від ГПУ, щоб його справа за крадіж і дезерцію була припинена. Шиманського відставили до Винниці, де його прийняли до складу „секретних сотрудніков" губвідділу ГПУ.

Видав кількадесять своїх знайомих з української інтеліґенції, як членів „підпольної організації", одночасно їздив по цукроварнях і місточках провокуючи ріжні особи. Для „доказання вини" підкидав в їх помешканнях писані зміненим характером письма записочки з провокаційним змістом, які потім ГПУ знаходило при ревізії. Особисто бив разом з іншими чекістами тих арештованих, „щоб признавалися". Всіх арештованих наслідком доносів Шиманського було понад сто. Кілька осіб засуджено за справи, що випадково при цьому вийшли на верх. Останніх всіх звільнено після кількамісячного побуту в арештах ГПУ. Ця „праця" Шиманського продовжувалася до 1923 року (цілу зиму). В тому часі він між іншим намагався з доручення ГПУ спровокувати підчас сповіді винницького католицького ксьондза Левінського, подаючись за польського підпольного робітника, що найшовся в критичному положенні. Але старий ксьондз зорієнтувався і вигнав його прилюдно з костела.

8 ЛІТ ВЯЗНИЦІ І КАРІЄРА НА СОЛОВКАХ.

„Марку" Шиманського в очах ГПУ підтримало на такий довгий час те, що він випадково „розшифрував" мого товариша з підпольної організації Ріпуленка, який — нікого не видавши — згинув розстріляний. Після того випадку, я з

СТЕПАН ЩУРАТ. 2)

Польські переклади

„Слова о полку Ігоревім".

Перші вістки про „Слово" вийшли саме з гурту згаданого Товариства Приятелів Наук. Член Товариства Киприян Ґодебський, що видавав тоді разом зі своїм невідлучним приятелем Ксавером Косецьким „Zabawy przyjemne i pożyteczne" помістив у 5. числі цього журналу свій переклад „Слова". (Вдруге появився цей переклад друком у 1821. р. у збірному виданні творів Ґодебського.)

Переклад частинно був тринацятисилябічним віршем, частинно прозою. Про вірність перекладу годі й говорити. Найширше потрактував Ґодебський плач Ярославни, давши йому окремий заголовок. Замісць короткого фраґменту Ґодебський дав своїм читачам аж стокілька віршів перекладу. Ось зразок:

O wy, wspaniałe Putywela mury,
Jak mi dziś widok stawiacie ponury!
Rozkoszne miejsca, gdzie pośród swobody,
Wiek mój szczęśliwy, wiek mój płynął młody.
Cóż dzisiaj z waszą postawą przyjemną,
Lub raczej powiem: co się stało zemną?

Само „Слово" Ґодебський уважав твором новіших часів, а його авторство приписував Мусін-Пушкіну. Невірність перекладу дала притоку для безоглядної критики К. Сярчинського в „Czasopiśmie Naukowem" за 1841. рік і до здогаду, що Ґодебський перекладав „Слово" не з оригіналу, але з німецького або французького перекладу. Що Ґодебський міг користуватися чужими перекладами, годі перечити; у вступі до свого перекладу він згадує, що „der Freimüttige v. Kotzebue und Merkel" і „Le Spectateur du Nord" прийняли „Слово" прихильно й порівняли його з піснями Осіяна, — але в іншому місці передмови недвозначно говорить, що мав під рукою видання Мусін-Пушкіна. В кожному разі причиною невірности перекладу не був брак оригінального тексту „Слова".

Другий частинний переклад „Слова" появився 1820. р. Належить він Й. Б. Раковецькому, також членові Т-ва Приятелів Наук. Цей принагідний прозовий переклад помістив Раковецький у вступі (Rysie historycznym) до польського перекладу „Руської Правди" 1820. р. Обговорюючи старо-українські памятники перекладчик тільки принагідно згадав про „Слово" й, щоби дати своїм читачам зразки, зацитував у примітці кілька його фраґментів („Были вѣци Трояни...", „Тогда при Ольѣ Гориславличи..." і „Съ зарания до вечера...") та додав до них відповідні польські переклади. Мистецьких цілей у нього зовсім не було, а йшло йому передовсім про вірність і точність перекладу та інформацію.

Після Раковецького чимало причинилися до спопуляризування „Слова" в Польщі два перекладчики Карамзіна — С. Б. Лінде й В. Бучинський.

Лінде у свому перекладі „Rysu historycznego literatury rosyjskiej" М. Ґреча подав за автором доволі скупі відомості про „Слово", його відкриття, перші видання, південне походження та польські впливи. А дещо пізніше, в першому томі додатків до Ґреча, помістив „Dodatek pierwszy z Karamzina o powieści Wyprawa Igora" (1823) де по загальних заввагах про „Слово" переповів зміст поеми, ілюструючи його перекладами „важніших частин". Розуміється, перекладав не з оригіналу, але з російського перекладу Карамзіна й тому в його перекладі є доволі багато похибок і перекручень, на які також звернув увагу в цитованій вже нами рецензії К. Сярчинський.

Сярчинський згадує у своїй рецензії ще й другого перекладчика Карамзіна — Бучинського та послуговується навіть цитатами з його перекладу „Слова".

Більш менш до того самого часу й до тих найраніших фраґменаричних перекладів „Слова" треба зачислити й переклад „Плачу Ярославни" голосного пропаґатора національної літератури К. Бродзінського, яким він ілюстрував свою „Rozpraw-y o Elegji", прочитану на прилюдному засіданні Т-ва Приятелів Наук 30. квітня 1822. р.

Задумуючися в цій розправі над композицією елеґії, Бродзінський заявив, що „Znana poema Igora o wyprawie przeciw Połowcom jest wcale heroiczną elegją". А це тому, бо находяться в ній усі характеристичні прикмети елеґії, як „żałość męska, obrazy często dzikie lecz silne, częste powtarzania, które nam się w czytaniu nudne zdają, ale które wspólnie musiały mieć swój cel i skutek".

Переклад Ґодебського Бродзінський вважає невірним, що й було причиною, що реферат про елеґію ілюстрував власним перекладом, де як сам заявив, ішло йому найбільше про докладність. І в дійсности його переклад, написаний поетичною прозою, не відхиляється від оригінального тексту й, за виїмком помилкової передачі кількох незрозумілих перекладчикові висловів, доволі вірний. Зате як з його власних слів „Poema Igora o wyprawie"... виходить, про авторство „Слова" він не мав ще ясної думки.

Переклад „Плачу Ярославни" Бродзінського кінчить першу добу зацікавлення „Словом" у Польщі, що не переступила перших 25 років XIX. ст. Появилося в цьому часі пять переважно частинних перекладів „Слова": Ґодебського, Раковецького, Лінде, Бучинського й Бродзінського. Майже всі вони безпосередньо або посередньо звязані з діяльністю варшавського Т-ва Приятелів Наук і майже всі мають рису інформації та принагідности.

Дальші польські переклади „Слова" — ті, що появилися в другому 25-літті XIX. ст., були тісно звязані з літературним життям тодішнього Львова, а передовсім з виразними програмовими намаганнями трьох найрухливіших львівських письменників — Набеляка, Бельовського й Семенського. Під впливом історично-етнографічних дослідів Зоріяна Доленґи Ходаковського та нещасливих намірів російських декабристів — каже у своїй автобіографії Набеляк — запанував серед молодих галицько-польських письменників

двома товаришами мав Шиманського „зліквідувати“, але саме тоді ГПУ переконавшись, що Шиманський більше на ніщо не пригодиться, а рештувало його. Після ріжних „історій“ його засудили на 8 років за дезерцію і введення в блуд ГПУ. У тюрмах Шиманський не покидав своєї „напрямної“ і ввесь час мав „контакт“ з ГПУ. В 1924 р. у вязниці винницького ГПУ вкрав у ксьондза Поповського підписаний молитовник і послугуючись ним як даруком та благословенням знаного і поважаного чорноострівського священика, підходив до арештованих священиків та видобував від них потрібні для ГПУ матеріяли. Тоді він був поляк — віруючий католик. Переїздом через київську тюрму до Харкова — підлазив до покійного отамана Дерещука і був тоді українцем петлюрівцем. В 1929 році, попавши до полтавської тюрми — став „істинно русскім челавеком“, „денікінським офіцером“, і допоміг ГПУ відправити на північ двох московствуючих священиків. Довірливі „малороси“ оповіли „свому чоловікові“, як то вони при денікінцях за „Русь святую“ боролися...

Висланий до таборів на північ, Шиманський, як колишній червоноармієць і чекіст — попав в „охорону“ і з рушницею гнав українських селян на роботу. Як мені оповідали в большевицьких тюрмах затримані утікачі з півночі, він „старався“ неабияк і тому весною 1930 року його перед речинцем звільнили з правом повороту на Україну.

ПЕРЕХІД ДО ПОЛЬЩІ І 3 РОКИ ВЯЗНИЦІ.

У жовтні 1930 року, на кордоні коло Підволочиськ відігралася така комедія: Одньої ночі на большевицькій стороні вибухнула густа стрілянина. До польської пограничної сторожі зявився Шиманський у большевицькому військовому мундурі з револьвером і оповів, що він на півночі убив чекіста, одягнувся в його одяг і таким чином добрався до кордону. Тут мав перестрілку з большевицькою сторожею і вбив двох червоноармійців. Ранком ГПУ „підтвердило“ цей „факт“ в розмовах через кордон. Виходило би, що Шиманський „так „геройськи“ видобувшись з північного табору, поїхав до кордону через Винницю, Проскурів, Волочиська, де його знали особисто всі чекісти...

Через те, що Шиманський своєї шпіонської діяльности у користь ГПУ в Польщі не розпочинав, а свідки зпід Теребовлі у старій справі знасилування і вбивства, по десяти роках всетаки вагалися рішуче признати, що це він (за 10 літ можна чимало змінитися!), після двох розправ його засудили „лише“ на три роки вязниці. В тернопільській тюрмі був то комуністом, то укр. націоналістом — залежно від „конюнктури“. В 1932 році був звільнений на підставі свідоцтва лікарської комісії з умовиною залишити впродовж 5-ти днів кордони Польщі.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП В АКАДЕМІЧНОМУ ДОМІ І СВ. ЮРІ.

Цей термін йому вдалося якось продовжити до 30 днів, підчас яких він почав „пописуватися“ у Львові. Перш за все, причіпивши жовтоблакитну ленточку пішов до Академічного Дому і редакції „Нашого Клича“. Та тут не повелося, бо припадком стрінули його студенти, що сиділи разом з ним в Тернополі і знали, що за „птиця“.

Зате йому повелося в еміґрантських організаціях, які заопікувалися „землячком з подільської губернії“. (Я, перебуваючи на Волині — довідався про це, коли Шиманський був вже в Німеччині). Доброзичливі люди скермували його до Митрополита Шептицького, як до добросердечного батька, що опікується бездомними. Розплакавшись на колінах перед Митрополитом — Шиманський дістав грошеву допомогу і поручаючого листа. що був йому більш потрібний ніж гроші. Про дальший „шлях“ Шиманського оповідає у своїй статті „Обсерватор“.

БЕРЛІН, ҐЕСТАПО І КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР.

Я хочу зупинитися ще лише на одній дрібниці. Шиманський у своїх „спогадах“ оповідає, як він попав до специяльного відділу німецького ґенерального штабу. Прийняли його там ніби з довірям, запропонували їхати зі специяльним завданням на Україну... Одночасно перебуває з ним в одній кімнаті маса людей з ріжних українських організацій, всі вони мають звязок з ҐЕСТАПО і розмовляють собі про ріжні „делікатні“ справи. З тих ото саме розмов він доходить до висновку, що всі українські політичні угрупування від ОУН почавши і на УНР та Скоропадському скінчивши, це власне кажучи — служба німецького ґенштабу...

Що такі нісенітниці друкують „Последніе Новості“ — дивуватися не треба. Вся московська еміґраційна преса, лякаючись відірвання України від Москви, явно чи скрито вдоволена франко-большевицьким союзом та лякає французів Гітлером, а до нього дочіплює ще одно „страховище“ — українців. Але всякій нормальній людині, якій страх перед Гітлером ще не запаморочив ума, дуже тяжко повірити, що німецьке „ГПУ“ таке наївне і так примітивно веде свою роботу. Я, наприклад, мав відомости дещо інші від того, що оповідав Шиманський в „Последніх Новостях“.

Коли Шиманському в Берліні між українцями не повелося, бо ті, що на них йому найбільш залежало, запитали про нього листовно Львів і дістали відповідні інформації — тоді він зголосився до московського „Ронду“ (російська гітлерівська організація) і в скорому часі попав до гітлерівського концентраційного табору. Утікач з німецького концтабору виплив у Франції, як „політичний еміґрант“ з СССР!

ПАРИЖ І НА ОВИДІ КАНАДА!

Те, що цей „вояк“ був у Парижі членом товариства бувших українських вояків — діло минуле: його звідти викинули. Але мені пишуть із Парижа, що він вибирається до Канади... Чи не до „Січей“? І за які гроші?.. Чи не за „гонорар“ з „Последніх Новостей“?!

Думаю, що наша закордонна преса нічого не втратить, як передрукує виїмки з уваг „Обсерватора“ та й моїх, щоб заздалегідь перестерегти всі українські еміґраційні осередки в Европі й Америці перед отим типом, який ще хоче продовжувати свою провокаторську карієру.

Юрій Горліс-Горський.

...славянський дух. За словами Бальовського молодій літературній ґенерації спротивілася „книжкова поезія“, бо „zeszła na złe drogi, straciła bydła ducha i prawdę oryginalności, gubiąc się w wymuskanym liryźmie, w czczych abstrakcjach, dalekich od prawdy i piękności natury, jedynego źródła istotnej poezji“ (W. Zawadzki: „Literatura w Galicji (1772—1848)“. Lw. 1878, str. 69—70).

Отже треба було звернутися до природи, до цього єдиного джерела правдивої краси, яку втратила „книжкова поезія“, а яка „znajduje się w pełnej mierze rozlana w poezji ludowej“, бо люд живе в найближчому контакті з природою, глядить на неї здоровими очима, відчуває її душу, розуміє її красу й повторяє її у своїх піснях так як її щоденно перед собою бачить. Одним словом, йшло молодому гуртові львівських письменників про перемалювання, як самі часто говорили, рідної літератури в коліру західно-европейського на своєрідний славянський. А до цього вже надавалася людова творчість, головно творчість українського люду, яку поляки вважали частиною своєю. Набеляк розказує, що повстало тоді „Tow. Zwolenników Słowiańszczyzny“ з метою користати передовсім з усіх старих славянських памятників для збагачення національної літератури, пізнавати літературу й історію рідних славянських племен та входити з ними в близькі приятельські взаємини. Реалізуючи отсю літературну програму, Набеляк взявся перекладати „Короледвірський рукопис“, героїчні сербські пісні й „Слово о полку Ігоревім“. Переклад „Королєдвірського рукопису“ появився в першому томі „Галичанина“ за 1830. р. В другому томі „Галичанина“ в статті „Zabytki starożytnej poezji słowiańskiej“ Набеляк заповів, що в найближчому томі появиться його переклад „Слова“. Та листопадове повстання знівечило плани поета. Чи він переклав „Слово“ або чи збереглися де цей рукописний переклад — невідомо. В кожному разі знаємо, що мав це бути переклад прозовий, бо перекладникові йшло про те, щоби якнайвірніше передати зміст оригіналу.

(Докінчення буде.)

Адміністраційний режім у Яворові.

Розвязання Загальних Зборів Союзу Українок. — Розвязання повітової наради УНДО.

Дня 19. ц. м. мали відбутися звичайні загальні збори Філії Союзу Українок в Яворові. Перед Зборами увійшов на салю командант постерунку поліції з другим постерунковим та розвязав збори, заки вони ще зачалися, мотивуючи це тим, що кілька жінок делеґаток Кружків С. У. не мало при собі членських виказок. Командант постерунку не дозволив, щоби ті члени, які прийшли на Збори без членської леґітимації, покинули салю і ціла його поведінка свідчила про те, що він дістав доручення не допустити до відбуття зборів.

На Загальні Збори приїхала була голова Матірнього Т-ва С. У. п. Мілена Рудницька. Досі ще не бувало того, щоби на Загальних Зборах статутових товариств, скликаних леґально і згідно з постановами статуту, влада провірювала членські виказки всіх присутніх.

Ще більше вимовний випадок непошанування закону про збори зайшов на другий день, себто 20. ц. м. Тоді відбувалася в салі Народнього Дому в Яворові партійна нарада УНДО на підставі § 18 а закону про збори (себто „зібрання осіб, знаних особисто скликуючим або предсідникові зібрання“) в приявности п. пос. Мілени Рудницької. Як відомо, § 18 закону про збори постановляє, що таке зібрання не потребує зголошення у влади, ні дозволу влади. Одначе ці законні постанови якби не обовязували яворівського старости п. Лося, який приказав нараду розвязати, мотивуючи це тим, що нарада не була йому зголошена. Підкреслюємо ще раз, що на салі були тільки особи з поіменними запрошеннями та особисто знані п-і Івані Павровій, яка нараду скликала та на ній проводила. Поліція цього навіть не провірювала, а п. староста на інтервенцію предсідниці зборів і п. пос. Рудницької все одно відбуттю зборів спротивився.

Большевицька преса обурена промовою канц. Гітлєра.

МОСКВА, ПАТ. Промову канц. Гітлера зустрінула большевицька преса дуже вороже. Радек пише в „Ізвестіях“, що промова канц. Гітлера, яка була звернена проти СССР, перейшла всі сподівання большевиків. Вона погіршить ще більше взаємини між Німеччиною і СССР. „Правда“ пише, що Гітлер не дав ясної відповіди, чи німецький уряд дійсно причиниться до вміцнення миру і безпеки. Це теж не є ніякий припадок, що Гітлер звернувся з покликом до В. Британії бажаючи намовити її до невтральности. Канц. Гітлер відкинув всі збірні пакти безпеки, висунувши плян „льокалізації конфліктів“.

Несподіваний виїзд французького амбасадора з Берліна.

БЕРЛІН, ПАТ. Несподіваний виїзд французького амбасадора Франсоа Понсета з Берліна викликав у політичних колах велике враження і коментарі не зважаючи на офіційні запевнення, що амбасадор поїхав до Парижа на відпустку.

Бойкот виборів у Греції.

АТЕНИ, 24. 5. ПАТ. За приміром ліберальної партії всі колишні члени республиканської партії рішили не брати участи при виборах до парляменту дня 9. червня ц. р. тому, що уряд дозволив вести монархістичну пропаґанду.

Відповідь на комунікат СУПРОМ-у у справі гонорарів.

У звязку з прилюдною дискусією між поодинокими членами СУПРОМ-у і головою Т-ва „Львівський Боян“ проф. І. Гриневецьким, зокрема ж з приводу заяви СУПРОМ-у поміщеної в 120. ч. „Діла“ за підписами чомусь-то 9 членів цієї організації (а не всіх, або тільки її статутових фірмантів), виділ Т-ва „Львівський Боян“ під проводом заст. голови Яр. Сімяновича рішив на засіданні з 17. ц. м. подати до відома ось-які вияснення:

Невральгічною точкою згаданої дискусії та комунікату СУПРОМ-у є *справа гонорарів*. На терені „Бояна“ мала вона такий хід: Деякі з професійних музик (між ними і д-р Н. Нижанківський) вели від літ тиху агітацію, щоб диригенти „Бояна“ домагались за свій труд грошевої винагороди. Проф. М. Колесса, як диригент „Бояна“, заявив на засіданні виділу 15. V. 1934. р., що дальшу свою працю в „Бояні“ робить залежною від становища, яке займе підготовлюваний тоді СУПРОМ у справі заробітків професійних музик. З уваги на те в осени 1934. р. вислав „Боян“ перед Загальними Зборами своїх відпоручників в особах Яр. Сімяновича і З. Попеля до голови СУПРОМ-у д-ра Нижанківського, щоб дізнатися, чи може числити на безплатних дириґентів, членів проф.-організації. Д-р Нижанківський заявив відпоручникам, що згідно з ухвалою СУПРОМ-у зорганізованим музикам *не вільно давати даром своєї фахової праці*, а коли хто з них не придержувався би того, то його виключать з товариства. Була там теж мова про встановлену СУПРОМ-ом висоту грошевої винагороди за дириґентську працю й можливість обнижки такси за згодою заанґажованого музики і на прохання „Бояна“, спрямоване до СУПРОМ-у. На цьому й кінець.

Як відомо, на таке становище СУПРОМ-у „Боян“ зареаґував вибором двох безплатних дириґентів зпоза членів професійної орґанізації.

Із вище наведеного виходить ясно, що заява СУПРОМ-у в останньому комунікаті, начеб то не було заборони безплатної фахової праці членів СУПРОМ-у під загрозою виключення — не відповідає дійсности. Справжня причина уступлення проф. М. Колесси з дириґентури в „Бояні“ згідно з вище наведеними фактами теж не зовсім згідна із заявою СУПРОМ-у. Признаємо, що д-р Людкевич працював безплатно в „Бояні“ вже після відомої ухвали СУПРОМ-у, одначе це не доказ, що заборони такої праці не було. Навпаки, вона була, тільки, що д-р Людкевич не пристосувався до неї, розуміючи як слід, що раніш і добровільно прийнятий на себе обовязок громадянської праці, без огляду на змінені у міжчасі обставини, треба довести до кінця.

Щоб наше становище у справі гонорарів вияснити до решти, заявляємо таке:

Поминаючи на боці справу винагороди професійних музик за їхню фахову працю серед ріжних інших обставин (хоч з цієї причини на Франківському Святі та 50-літті Рідної Школи були дуже драстичні інциденти), висуваємо домагання, щоб вони в інтересі нашої музичної культури працювали безплатно бодай у таких товариствах, що плекають і репрезентують нашу пісню, а під оглядом фінансовим ледви можуть звязати кінці з кінцями. На нашу думку СУПРОМ не повинен *забороняювати* такої праці тим із своїх членів, що *хочуть і можуть* трудитися таким способом для загального, а попри те й для свого власного добра. — Чиж можна собі уявити, щоб Лікарське Товариство заборонило своїм членам під загрозою виключення працювати безплатно в Народній Лічниці, або когонебудь даром лікувати? Так Адвокатська Палата (це признасть певно і д-р Домбчевський) не заказала досі своїм членам вести безплатну оборону там, де це вони вважають за потрібне, або працювати безкорисно в Товаристві Правників. Куди дійшлиб наші установи і як виглядалоб наше національне життя, якби всі професіонали-українці придержувалися практик СУПРОМ-у?

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „ЛЬВІВСЬКИЙ БОЯН“:

Яр. Сімянович, заст. голови.

О. Левицька, секретар.

Проєкт Патмана не буде законом.

ВАШИНҐТОН 24. 5. ПАТ. Нині сенат іще раз розглядав проєкт т. зв. закону Патмана про випуск більш як 2 міліярди дол. на підмоги для колишніх жовнірів. Як відомо, през. Рузвельт заклав проти проєкту вето. Всеж палата репрезентантів проєкт учора ухвалила.

В сенаті за ветом президента т. зн. проти проєкту голосувало 40 сенаторів, за проєктом 54 сенаторів. Тому, що противники вета не здобули 2/3 голосів, які передбачує конституція, щоби відкинути вето президента, проєкт Патмана не буде законом.

Італія проти балканських держав.

ЖЕНЕВА, 24. 5. ПАТ. Закулісові балачки й переговори в справі дунайської конференції не поступили вперед з причини становища держав Малої Антанти. Ці держави й далі домагаються, щоб у конференції взяли участь і держави балканського порозуміння, хоч участи тих держав не передбачують римські французько-італійські умови з 7. січня ц. р. Домагання держав Малої Антанти стрінулося з рішучим спротивом Італії, яка держиться постанов римських умов і бажає обмежити дунайську конференцію до Австрії, Мадярщини, Малої Антанти, Німеччини, Польщі, Франції та Італії.

20-ліття приступлення до світ. війни

РИМ, 24. 5. ПАТ. Італія святкує нині одушевлено 20-ті роковини приступлення Італії до війни. В святі, що відбудеться в столиці, візьме участь король, наслідник престола й Мусоліні. Все місто удекороване прапорами.

Арештували учасника атентату на кор. Олександра?

ШАНГАЙ, 24. 5. ПАТ. Трибунал міжнародньої концесії в Шанґаю приказав арештувати якогось Абрановича еліяс Мінкоса під закидом участи в атентаті на короля Олександра в Марсейлі. Абранович приїхав кораблем „Калькута“. Три члени залоги того корабля повідомили французьку поліцію в Шанґаю, що Абранович підчас подорожі під впливом алькоголю оповідав, що він терорист і член гуртка, який вбив короля Олександра та мін. Барту. Поставлений перед суд Абранович не признався до участи в атентаті та зізнав, що обвинувачення його це акт пімсти бувш. товаришів. Управа французької кольонії переговорює в справі видачі Абрановича.

Мекдональд у короля.

ЛЬОНДОН, 24 5. ПАТ. Король приняв нині в Бекінґгемській палаті премієра Мекдональда. Це вже сема останніми днями конференція короля з членами уряду.

Шлюб данського наслід. престолу.

СТОКГОЛЬМ, 24. 5. ПАТ. Нині рано незвичайно величаво відбувся шлюб данського наслідника престолу кн. Фридриха з княжною Інґрідою. На шлюбі був король Швеції, Данії та Бельгії, представники англійського двору та княжна Ковно й члени інших володіючих домів в Европі.

Прем. Ґерінґ відлетів до Раґузи.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Нині в год. 10.30 відлетів до Раґузи пруський премієр ген. Ґерінґ із жінкою в товаристві міністра Керля, надпрезидента кн. Филипа Геського та держ. секретарів Кернера й Мільха.

Відложили подорож Тітулєску й Бенеша до Москви.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє, що гостину румунського міністра закордонних справ Тітулєску в Москві, яку проєктують на половину червня, відложили до липня. Відложили теж подорож мін. Бенеша до Москви. Речинець цієї подорожі устійнять між урядом Чехословаччини та СССР. Ревізиту ком. Літвінова в Парижі відложать також на пізніше.

НОВИНКИ

— **ЖИВЕЦЬ „ЧЕРЧЕ“, пансіон-вілля „Надія“ відчинений від 20. травня.** 1589 4-8

— **Найкращі лиси,** пелеринки, кравати виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 15-?

— **Приймаю пацієнтів** у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3.—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. **Насс.** 1601 1-3

— **Маґазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорунщини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 c8-100

— **Коли їдете до Черча лікуватися** і будете потребувати приміщення — вибирайте лише таке, де будете мати спокій, добрий харч і старанну опіку. В пансіоні „Надія“ будете цілком вдоволені! Інформації у Львові, вул. Льва Сапіги 67 (цукорня „Добротка“) або: „Надія“ — Черче — почта Рогатин. 1603

— **Вибори до повітового виділу в Рогатині.** Аґ. Всхуд повідомляє: 21. травня були вибори до пов. виділу в Рогатині. Вибрані: Пйонткевич Казимир, нотар, Русоцький Андрій, земельвласник, Красіцький Станислав, земельний власник, Собунько Михайло, хлібороб, Когут Петро, ем. суддя та Поритко Іван, дир. Союзу Кооператив, себто 4 поляки та 2 українці, в тому 3 дотеперішні члени.

— **Замкнули православну церкву у Вишгородку.** Польська преса пише, що з приводу демонстрацій населення Вишгородка пов. Кремянець у церкві проти православного священика Макара Коломийця, влада замкнула церкву. Далі ця преса пише, що о. М. Коломиєць одержав порученого листа зі Львова від краєвої екзекутиви ОУН з домаганням, щоби заплатив 700 зол. кари за льояльність супроти Польщі. Священик передав справу поліції. По кількох тижнях прийшов на проходство у у Вишгородку невідомий мужчина і зажадав цих 700 зол., але о. Макар утік до сусідньої кімнати і замкнувся на ключ. Надійшов другий з черги лист з погрозами, що священика вбють, якщо не заплатить 700 зол. кари. Ко-

лиж один з мешканців Вишгородка, Іван Ференю́к, дістав листа зі Львова теж з погрозами поліція відчинила листа. В листі доручувалось Ференюкові, щоб пішов до о. Макара по 700 зол. і передав їх мужчині, який буде ждати за млином. Підчас слідства поліція арештувала трьох братів Ференюків, між ними Максима Ференюка, ученика технічної школи зі Львова під замітом приналежности до ОУН і писання листів з погрозами до о. Коломийця.

— **Скільки є ґазових ліхтарень у Львові?** Найновіші обчислення стверджують, що у Львові є приблизно 3.000 ґазових ліхтарень, з 5518 полумінми. У літній порі світить ще додатково 42 ліхтарень на Східних Торгах і 18 ліхтарень на Високім Замку.

— **Смогубство.** У четвер 23. травня ц. р. попол. 60-літній ем. суддя Ян Грубський вистрілом з револьвера в серце скінчив самогубством у парку Йордана. Причиною самогубства матеріяльні клопоти. Осиротив троє дітей.

— **Страшні злочини у приступі божевілля.** В Сигнівці, передмістю Львова, мешкає вдова Мілерова зі сином Леопольдом і 21-літн. дочкою Оленою, яка перед двома роками вийшла заміж за молодого механіка Домарадського. Молоде подружжя жило дуже добре. Перед кількома місяцями Домарадський пішов до війська до Городка. В міжчасі Домарадська вродила донечку, якій при хрещенні дали імя Ева. В пятницю 24. травня ц. р. молода жінка в приступі божевілля підрізала бритвою дитині горло. Колиж опритомніла кинула дитину коло криниці і з розпуки скочила до криниці. На рятунок сестрі поспішив брат Леопольд і витягнув її з криниці. Ранену дитину відвезли до дитячого шпиталю св. Софії. Сподіються, що дитина буде жити. Поліція занялась висвітленням цілої справи.

— **Дві страшні катастрофи в Познані.** В Познані при вулиці Домбровського наїхав мотоцикль під проводом Казімерського у повнім розгоні на трамвай. Казімерський забитий; його співпасажир тяжко ранений. Другий випадок трапився на Ловічі. Літак кермований пільотом Залевським впав з висоти 100 метрів внаслідок дефекту; пільот убитий.

— **Вмерли два 123-літні.** Вчора дивним збігом обставин вмерли в один день в ріжних місцевостях Югославії два старці у 123-ім році. Один Стоян Райачіч працював до останньої хвилини свого життя, другий Тана Кртіч виконував на підставі ще турецького дозволу лікарську практику. Вік обох старців на підставі офіціяльних документів урядово стверджений.

— **Ходив на прохід у ґазовій масці.** Один співробітник „Дейлі Експрес" убрав ґазову маску і пішов у ній на прохід, щоб переконатись, чи звернуть на це увагу. Тільки десята частина осіб звернула на нього увагу і ті думали, що це реклама ґазової фірми. До речі такої реклями вже нині не треба, бо ґазові маски у Льондоні дуже купований артикул.

— **Форд підвищує платні.** В автових фабриках Форда впроваджено тарифу платень з 1929 року. Кожний робітник дістає найменше 6 долярів денно.

— **Процес за 50.000 долярів асекураційної премії.** Американець Олександер Ґурман представник заграничної фірми обезпечив себе на випадок смерти в приватному товаристві обезпечень на 50.000 долярів у золоті. Завсекурувався у році 1933 і заплатив за цілий рік вкладку згори. Пів року пізніше мав самоходову катастрофу і помер по кількох тижнях на закаження крови. Товариство не хоче згаданої суми виплатити, бо твердить, що випадок був замаскованим самовбивством. Ґурман кермував автом сам, хоча все проводив досі атом шофер.

— **Місто з найдовшим іменем.** Саво Сальвадор да Баґія де Тодос ос Сантос — це місто з найдовшим іменем. Катастрофальні буревії спричинили там смерть 30 осіб. Це місто було колись осідком торговлі невільниками, яку заборонено вже в 1831 році, але англійці ще в 1856 році торгували потайки людським товаром.

— **Табакирки царя вкрадені.** Вкрадено у льондонського золотаря 8 табакирок російського царя. Бандити казали собі дещо показати у крамниці, опісля звязали золотаря, заткали йому уста і на підставі принесеного ним списку спокійно ствердили, які є найбільш вартісні речі зі спадщини царя Миколи.

— **Дитина дістає 8 міліонів фунтів.** 15-літня Мільдрід Йонт одідичила 8 міліонів по батькові королю оливи з Тексасу, Франкові Йонтові. Вона хоче стати віртуозкою гри на скрипці і сповнити цим бажання умерлого, який мав теж збірку дорогоцінних скрипок і хотів бачити свою доньку славною скрипачкою.

— **Катастрофи і нещастя.** Число жертв копальняної катастрофи в Тшетшуан (Китай) збільшилося на 800. Помпи не діють і через те рятункова дружина не може дійти до шахти, де засипані робітники. Всі шахти наповнені ґазами, штольні знищені. Через цю катастрофу 300 робітників залишилось без праці. — У Пиреї вилетів нафтово-танковий корабель Катарина (3000 тон містоти) у повітря. 22 люда залоги врятувалося плавлючи. Дехто з моряків тяжко поперений. Тому, що корабель, який миттю згорів, був близько бензинового складу у поблизьких місцевостях панувала паніка. — У північнім Тексасі і в Оклягома забила буря 20 людей. У стейтах Арканзас, Тенессі, Алябама, Люізіяна і Місісіпі лютувала буря, яка наробила величезні шкоди. Жертв у людях є троє. Ріки вилили, поблизькі місцевости під водою. — В місцевости Агуілярес провінції Тукуман перевернувся автобус у повній їзді. 6 пасажирів убитих, 17 тяжко ранених.

— **Сліпий прозрів.** Перед війною популярний французький маляр Лемордан був на війні сім разів тяжко ранений. Остання рана нарушила зоровий нерв і він осліп. Тепер піддався на парискій клініці очній операції, яка привернула йому частинно зір. Щасливим збігом обставин очний нерв був не зовсім знищений. По 20-літній сліпоті він тепер бачить.

З дороги життя.

Брюховичі.

Ріжно собі люди системізують життя. Одні пють цілий тиждень молоко, щоби в неділю піти на пиво, другі пють цілий тиждень пиво, щоби в неділю випити трохи молока на лік — як протиотруту.

Я держуся середини. Цілий тиждень пю молоко і пиво, а в неділю їду до Брюхович — на пиво.

Проганяють мене зі Львова: шум, стукіт, гамір, гуркіт, трамваєві дзвінки, радіо...

*

Брюховичі оповиті й засіяні чарами весни. Щоправда, ліси сильно перетереблені, давна витілна автобусова комунікація зі Львовом — як каже поет — „пішла в забуття"; подротували літнище грубими електричними проводами, обіцяли ще й провести ґаз та зробити водопроводи, та все те мабуть залишиться музикою майбутнього, як залишилася передвоєнна ухвала славетного львівського маґістрату про трамвай до Брюхович.

Покищо є в Брюховичах болото або порох, підшкірна вода і двозначні запахи... Недурно літнище.

*

Але підіть у ліс. Аж серце з грудей рветься. Зелень внизу і вгорі, а над усім блакить.

А на зеленому килимі найдете все. Білі, жовті, сині й лілюві квітки. Коробки від сардинок, залізничі й трамваєві білети, подерті й спрофановані часописи, шкаралупі яєць, коробки з сірників, папірові етикети ріжних сирів та шоколяд, а на гиллях смерічок — милий Боже — правдива Різдвяна ялинка. Порожні пляшочки виборової, контушівки, золотівки, житнівки. А у всім рівновага: і державний монополь і Бачевський.

*

Сьогодняшні Брюховичі змінили своє обличчя. Перехарактеризувалися. Старі типи вигнули.

Помер популярний залізничий ресторатор Геньковський, Коскє ледви животіє, навіть славна Парова закапарилася. Солідно ведений ресторан аж проситься, щоб його відчинити. Нехай би хтось із наших емеритів або революціонерів подумав про це. Успіх певний.

*

А мали Брюховичі свої гарні й сумні часи. Часом кілька невирубаних смерів недалеко залізничого двірця шимуть про них свої думи.

Найчастіше шумлять про Ріту Ґорґонову, що мала очі як Адрійське Море і уста в яких перехрещувалися, краса, гріх, пристрасть і злочин...

А часом шумлять повість про колись безіменну людину, пізнішого І. маршала Польщі, що там, у затишній хатині скривався перед оком поліції та будував свої пляни. А відвідував його частенько козак в синьому жупані й шараварах. То був техник Селлецький, відомий нам „Сава Крилач".

*

І мали колись Брюховичі свої чудові роки й блискучі сезони. Зїздилися туди панночки, мужатки, „сепаратки" й вдовички. І була ріжноманітність. Мужатки, що були в стадії сепарації, панни, що хотіли віддатися, щоб мати змогу сепаруватись, вдовички, що шукали потіхи, не зважаючись, що у відповідну хвилину занедужають на сепараційну недугу.

*

Сьогодні все те минуло: безсердечна мітла кризи вимела з Брюхович і красу і радість і музику і чудовий шум смерік.

Лишилася тільки — маленька, старенька, більмоока бабуня, що рабком виходить прохати милостині.

Часом ще вийде туди якийсь спенсіонований поет, щоб теж виблагати у природи милостиню — малий кріпаковий фейлєтон.

Тиберій Горобець.

ДИВОГЛЯДИ.

40 ЛІТ ПІЗНІШЕ

У Кляріон, американськім місті, 91-літній чоловік прийшов у суд питати, що сталося з його поданням у розводовій справі, яке подав ще в 1894 році — сорок літ тому. Показалося, що про нього забули і що справа досі неполагоджена. Він теж 40 літ чекав спокійно.

ХТО ДОВШЕ ЗАПЛАЧЕ?

Дивні змагання відбулись у Філядельфії. 200 молодих дівчат пробувало свою витривалість у плачу. Сіли поруч і почали перед жірі гірко плакати. Тому, що йшло про те, хто довше витримає, плакали вони яких 4 годин. Одна плакала над тим, що стратила посаду, як опісля признала́сь. Але коли підчас плачу довідалась, що має посаду в Голівуд, перестала, зрікшись суперництва.

ЗБІРКА БЛІХ.

У Ставрополі за північнім Кавказі зібрали 20.000 бліх в особливій колекції. Є тут 200 родів бліх, які належать до 40 ґатунків. Славний дослідувач чуми на північному Кавказі ствердив, що всі блохи є носіями чуми. Тому систематичне студіювання блошної фавни дає Совітам змогу докладніше, ніж в інших краях досліджувати осередки чуми.

ОСВОЄНІ МОТИЛІ.

Освоїти мотилів дуже тяжко, але можна їх при помочі солодощів привичаїти до себе. Досліджено, що мотилі для притягання другого полу видають приємні пахощі з себе, а що для відстрашування ворогів деякі мотилі і гусільниці виділяють неприємний запах. Деякі мотилі є такі злі в смаку, що птахи їх не хотять їсти.

ПОРІД ТРОЙЧАТ В ПОЇЗДІ.

Англійка пані Молаґан їхала зі своїм чоловіком найшвидшим поїздом („Літаючим Шотляндцем") і дістала родові болі. Поїзд зупинили. Але заки прийшла лікарська поміч, пані М. привела, при допомозі присутнього в поїзді медика на світ тройчата.

З кіна.

Кіно „Касіно": „ШУКАЧКИ ЗОЛОТА".

Вся сила цієї фільми у великих балетах. Деякі з них і то хвилинами дуже гарні, але щоб дочекатись тих, дуже рідких моментів, треба дивитись на пренудну історію, подібну до сотень інших американських „любовних інтриг", примітивних і дурненьких. Артистки дуже пересічні, майже не замітні, — артисти не кращі. Ані голосів ані пісеньок. Фільма довжелезна, нижче пересічної.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

На 26. п. м. назначив Український Спортовий Союз „День Українського Спортовця", який має на ціли дати показ усіх родів літніх спортів.

Програма „Дня Українського Спортовця" така:

В суботу 25. п. м. „Д. У. С." попередять ситківкові змагання між репрезентацією Львова і Львівським Клюбом Ситківкарів. Змагання вестимуться на токах при вул. Войтіха. Початок в год. 15·30. Відбудуться отсі гри: І. Кулечко Д. — Хамула, II. Кулечко Т. — Пачовський, III. Сасик, Маруняк — Рожанковський, Хамула.

Неділя, год. 9 рано. Токи при вул. Войтіха. Докінчення ситківкових змагань. Відбудуться такі гри: І. Маруняк — Рожанковський В. II. Сасик — Рожанковський Я., III. Літинська — Струмінська. IV. Кулечки Т. і Д. — Рожанковський В., Пачовський. На першому місці вичислені грачі репрезентації Львова.

Год. 15. Площа Сокола-Батька. 1) Дефіляда всіх змагунів Львівської Округи. 2) Біг 100 м. мужчин. 3) Біг 60 м. жінок. 4) Скок жердкою. 5) Шведська штафета 400×300×200×100. 6) Скок у довжінь жінок. 7) 1500 м. мужчин. 8) 4×75 жінок. Відтак показ спортових гор, а саме: гаєвка жін., кошівка муж., пориванка і відбиванка муж. і жін.

ПРОГУЛЬКА НА ХОМ І КАМУЛУ.

Українське Туристично - Краєзнавче Товариство „Плай" уладжує в неділю 26. травня ц. р. прогульку на Хом і Камулу. Збірка в год. 7.35 рано на стації Персенківка. Їзда до Підмонастиря, пішки через Хом і Камулу до стації Миколаїв, поворот на год. 20 ввечір. Харчі взяти з собою. Кошти проїзду там і назад около 4 зол.

ОГНІСКО — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 26. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 11-а передпол. Попередять змагання дружин молодших.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ. В середу 22. п. м. розіграно в стадіоні півфінали за чашу. В перших змаганнях Австрія перемогла Гакоаг 5:1 (3:0). Австрія була під кожним оглядом ліпшою дружиною і мала весь час замітну перевагу. Дуже добре грав напад Австрії, головно правий лучник Штрог. У другій грі В. А. Ц. переміг несподівано, одначе заслужено Рапід 5:4 (3:2). В. А. Ц. мав у полі перевагу, а напад випрацьовував багато догідних ситуацій під воротами Рапіду, багато більше як мистець Австрії. Причиною програної Рапіду була слаба гра помочі і оборони. Отже до фіналу за чашу доходять Австрія і В. А. Ц., які стрінуться 30. п. м. у віденському стадіоні. Переможець у фіналі буде грати за чашу середущої Европи (Мітропакуп).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Володимир Несторович: УПРОЩЕНЕ КНИГОВОДСТВО І ПОДАТКИ. Практичний підручник для купців, промисловців, ремісників, осіб вільного звання і домовласників та для фахових шкіл. Накладом Союзу Українських Купців Львів, 1935, стор. VII + 128, 8-о ціна 3·— зол.

Богдан Лепкий: КАЯЛА. Історичне оповідання з нагоди 750-ліття походу князя Ігоря Святославича на половців 1185 р. Образки й малюнок на окладинці Олени Кульчицької. Львів, 1935. Видання Т-ва „Просвіта" ч. 809 (4). Книжечка за квітень 1935. Стор. 68 форм. 16-о.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

Неділя, 26. V. год. 3·30 поп. „Крик".

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Перша песа Фанні".

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Перша песа Фанні.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (на осн. Фр. Мольнара).

ВАНДА: „Легіон життя", „Життя без завтра".

ҐРАЖИНА: „Проданий голос" — И. Шмідт.

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕИ: „Надя", та ревія „Цвітучі бози".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Під твою оборону".

МУЗА: „Людина, що продала голову".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий ліс".

РАЙ: „Антко поліцмайстер" (Дипша).

СВІТ: „Нана", „Серце волоцюги".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Субота, 25. травня 1935.

Відень (506,8) 15·05 Концерт мандолінистів, 18·00 Військ. музика ріжних народів, **Братислава** (298,8) 17·10 Словацькі нар. пісні, 20·50 Офенбахові оперетки, **Мор. Острава** (269,5) 17·00 Славні пісоньки, 17·45 Нім. пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·55, 19·15 Концерт, **Париж** (1648) „Ля Рен Фіямет" оп. Леру, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 16·00 Веселе пополудне, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. пополудне, **Мінхен** (405,4) 15·15, 18·40 Пісні, 16·00 Муз. вок. авдиція, **Будапешт** (550,5) 12·05 Розр. концерт, 17·50 Пісоньки, 22·40 Концерт оп. орх., **Міляно** (221,1) 13·10, 19·15 Легка музика, 20·50 „Чар вальса" оп. О. Штравса, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 20·50 „Його величність вальс" оп. Айзлера.

Неділя, 26. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 „Тлян-По" оп. Тляскаля, 18·10 Турнір нар. пісні, 20·20 „Польська кров" оп. Недбаля, **Братислава** (298,8) 19·05 Чеські та слов. нар. пісні, 22·35 Циг. музика, **Прага** (470,2) 9·15 Шопенівський концерт, 10·00 Квартет, 12·15 Військ. орх., 15·00 „Филистини" ком. оп. Вайдля, **Париж** (1648) 14·15 Пісоньки, 19·35 Всячина, 22·35 Легка музика, **Берлін** (356,7) 11·30 Пісні, 20·00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Концерт, 18·30 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 11·25 Камер. музика, 15·30 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 15·05 Форт. соната г-моль Шопена, 18·00, 21·10 Концерт, **Будапешт** (550,5) 14·15, 23·00 Циг. муз., 12·30 Оп. орх., 15·50 Сальон. музика, 20·15 Оп. фрагменти, **Міляно** (221,1) 17·00 Концерт, 20·55 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт оп. хорів під дир. Петра Масканія, 20·55 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 25. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Солісти (муз., сп.), 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Мотети й пісні з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Над Німаном" (фрагм. із пов. Ел. Ожешкової), 15·45 Концерт орх., спів, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Концерт: Пять століть камер. музики, 17·00 Богослуження з Вильна, 17·50 Прир. гутірка: Фока, 18·00 Театр Уяви; Народини світлячка — гут. для дітей, 18·30 Огляд періодиків, 18·40 Сільва рерум, 18·45 Музика з гр. пл. 19·15 Львівська преса давніше й сьогодні, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Форт. ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Солісти (муз., сп.), 20·45 Веч. денник), 20·55 Як працюємо, 21·00 Авд. для закорд. поляків, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклям. авд., 22·15 Сіра людина зперед чверть століття, 22·30 Шляхом переможної пісоньки, 23·05 Сальон. музика.

Неділя, 26. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Гр. пл., 10·30 Богослуження, 11·57 Сигнал чачу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Репортаж театрів, кін і Сільва рерум, 12·15 Муз. поранок; у перерві ок. год. 13·00 Театр Уяви: „Зоря Севіллі" (фрагм. з комедії Льопе де Вега), 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·15 Гр. пл., 15·45 Як жити з людьми, 16·00 Концерт орх., 16·40 „Сейсмограф" опов. з болгарського життя, 17·00 Концерт, 17·20 Авд. для ст. дітей: Свято матери, 17·25 Гр. пл., 17·30 Культура щоденного життя „На щодня та від свята", 18·00 Концерт. 18·45 Життя молоді „Чи треба студіювати у закордоні?", 19·08 Гр. пл., 19·45 „Шаління Амазонки" (з циклю „Подорожуймо"), 20·00 Веч. денник, 20·10 Як працюємо, 20·15 В годину смерти, 21·30 Шо читати (Поетичні новини), 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям концерт, 22·15 Симф. концерт, 23·05 Сальон. муз.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 24. травня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·35 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 24. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоярні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до І. кляси гімназії Рідної Школи в Коломиї для дівчат і хлопців відбудуться в днях **від 26. травня до 15. червня 1935 р.** в будинку гімназії (український Народний Дім, II. поверх). По вписах відбудуться вступні іспити. Речинець іспитів подасть Управа гімназії кожному інтересованому устно.
Управа гімназії „Р. Ш." 1605 1—3

Відділ Українського Центрального Комітету в Перемишлі, складає щиру подяку комітетові Брат Братові та Союзові Українок-емігранток у Львові за надіслану жертву в сумі 300 золотих, на докінчення будови Захоронки для дітей емігрантів у Перемишлі, як дохід з забави 11-го травня 1935 р.

Замісць повідомлення родини і знайомих на провінції про смерть моєї сестри пок. Евгенії Коломийцевої в Станиславові складаю 20 зол. на „Рідну Школу". Марія Тимяків, Жабє.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10